

Eksempelsamling

Innføringstilbud til nyankomne
minoritetsspråklige elever

Innhold

Eksempel A: Delvis integrert tilbud	2
Eksempel B: Tilbud om innføringsklasser ved utvalgte skoler i kommunen	5
Eksempel C: Tilbud om innføringsklasse ved nærskole.....	10
Eksempel D: Tilbud ved innføringsskole med alfabetiseringsgruppe.....	14
Eksempel E: Innføringstilbud Vg1 over to år.....	18

EKSEMPEL A: Delvis integrert tilbud

Hva innebærer et slikt tilbud?	Et slikt tilbud innebærer at eleven går i ordinær klasse, men får deler av sin opplæring i innføringsgruppe.
Hva er fordeler?	Denne type tilbud kan ha følgende fordeler: • Kan være en hensiktsmessig organisering i små kommuner med spredt bosetting av nyankomne familier • Kan gi gode muligheter for å snakke norsk med elever på samme årstrinn
Hva krever et slikt tilbud?	Denne type innføringstilbud krever: • Bevissthet og relevant kompetanse i å tilrettelegge for en inkluderende og tilpasset opplæring for nyankomne elever i ordinære klasser i hele lærerkollegiet. • Tett samarbeid mellom lærere i ordinære klasser og lærere i innføringstilbud om koordinering og tilrettelegging av fag- og timeplaner, slik at tilbudene utfyller hverandre.
Beskrivelse av kommunen:	I denne kommunen bor det under 2000 personer, og det er i alt to barneskoler og én ungdomsskole i kommunen. Hver av barneskolene har to til tre nyankomne elever. På grunn av store avstander og få nyankomne elever, har skoleeier vedtatt at nyankomne elever starter direkte i en ordinær klasse ved nærskolen. Nyankomne elever får i hovedsak sin opplæring innenfor rammene av ordinære klasser og retten til særskilt språkopplæring. Dersom det regnes for å være til det beste for den enkelte elev, og de foresatte samtykker, tilbys deler av opplæringen i egne innføringsgrupper. Kommunen har sammen med tre nabokommuner etablert et minoritetsteam for barnehage og grunnopplæring i tilknytning til den interkommunale voksenopplæringen. Minoritetsteamet har særskilt kompetanse på kartlegging, språkstimulering og opplæring av elever med et annet morsmål enn norsk. På oppdrag fra skoleeierne i de fire kommunene har minoritetsteamet utarbeidet en veileder for særskilt språkopplæring, herunder innføringstilbud. Veiledningen skal støtte lærerne i arbeidet med å tilrettelegge opplæringen for nyankomne elever, og sikre at alle nyankomne elever får et best mulig tilbud uavhengig av hvilken skole de går ved.

Rutiner for enkeltvedtak	Nyankomne elever begynner i ordinære klasser ved nærskolen. En ansatt i minoritetsteamet har, sammen med kontaktlærer, fått delegert ansvar for å kartlegge elevens norskerferdigheter. Resultatet av kartleggingen ligger til grunn for vurderingen av hvorvidt eleven har rett til særskilt språkopplæring, og for om kommunen velger å tilby innføringstilbud. Dersom foreldrene takker ja, tilbys deler av opplæringen i egen innføringsgruppe. På bakgrunn av kartleggingen av ferdigheter i norsk og en kartlegging av ferdigheter i andre fag, vurderer skolen om det er nødvendig med avvik fra læreplanverket for å ivareta elevens behov. Hvis kartleggingen viser at eleven har rett til særskilt språkopplæring, innkalles de foresatte til et møte med skolen. Til stede er en representant for minoritetsteamet, rektor, kontaktlærer, og eventuelt andre relevante lærere. Om nødvendig benyttes tolk. Telefontolk er et alternativ dersom det er eneste mulighet. Kommunen er bevisst på aldri å la en elev fungere som tolk i skolens samtaler med foreldre. Hensikten med møtet er å skape en god relasjon mellom skole og foreldre, i tillegg til å avklare gjensidige forventninger. Skolen informerer om rett til særskilt språkopplæring og tilbudet om innføringstilbud, og drøfter elevens behov med de foresatte. Eleven og de foresatte får anledning til å informere om elevens bakgrunn, skolegang og interesser. De kan også fortelle om sine forventninger, og om det er spesielle forhold skolen bør være oppmerksom på og ta hensyn til. I etterkant av samtalen, og med de foresattes samtykke, fattes det enkeltvedtak om særskilt språkopplæring og eventuelt innføringstilbud¹.
Valg av læreplan	Skoleeierne i det interkommunale samarbeidet har delegert beslutningen om hvilken læreplan den særskilte norskopplæringen skal følge, til rektorene ved de enkelte skolene. En representant for minoritetsteamet og elevens lærere utarbeider sammen en plan for opplæringen, herunder den særskilte norskopplæringen, basert på læreplan i grunnleggende norsk eller ordinær læreplan i norsk.

¹ Jamfør opplæringsloven § 2-8.

Helhet og samarbeid	Det interkommunale minoritetsteamet bistår skoleeier med å styrke helheten og samarbeidet rundt nyankomne elever i kommunen: • Minoritetsteamet har hovedansvar for å bistå med kompetanse og veiledning når det gjelder minoritetsspråklige barn, unge og voksne. • Minoritetsteamet har utviklet en interkommunal veiledning om særskilt språkopplæring og implementering av nasjonale føringer. Veiledningen er rettet mot skoler og lærere. • Minoritetsteamet har særskilte ansvarsoppgaver knyttet til kursing og kunnskapsoverføring mellom barnehage, skole og voksenopplæring. Kursingen kan foregå både innad i og på tvers av kommunene. • Minoritetsteamet samarbeider tett med relevante aktører, blant annet PPT, helsetjenesten og lokale idretts- og fritidsorganisasjoner.
Eksempel på delvis integrert tilbud	
Kort om elevens enkeltvedtak og avvik fra læreplanverket	Eleven er ni år og har bodd i Norge i to måneder. Han har gått på skole i hjemlandet, og har knekt lesekode på sitt morsmål. Ifølge de foresatte har eleven god språkutvikling på morsmålet. Kartleggingen av elevens norskkferdigheter viser at eleven kan forstå og uttrykke enkle setninger om hverdagslige temaer. Eleven vil kunne ha utbytte av å følge opplæringen i ordinær klasse i praktiske og estetiske fag, samtidig som han har behov for intensiv norskopplæring. Det er derfor nedfelt i enkeltvedtaket at eleven skal få særskilt språkopplæring både i innføringsgruppe og i ordinær klasse. Det første halvåret skal han få grunnleggende norskopplæring i innføringsgruppe åtte timer i uken. Siden kommunen ikke har egnet undervisningspersonale til å gi tospråklig fagopplæring, skal han i stedet få åtte timer i uken med ekstra støtte på norsk i matematikk, naturfag og samfunnsfag. Det innebærer at eleven følger ordinær opplæring i fagene. Det legges betydelig vekt på ordforråd, metaforer og forståelse av det fagrelaterte vokabularet. Opplæringen i norsk i innføringsgruppen bygger på læreplan i grunnleggende norsk.
Kort om elevens enkeltvedtak og avvik fra læreplanverket	Det skal fremgå av enkeltvedtaket om særskilt språkopplæring hvor lenge tilbudet skal gis. Hvis skolen vurderer at det ikke lenger er til elevens beste å motta opplæring i innføringsgruppe fattes det enkeltvedtak om at opplæringen i innføringstilbud avsluttes før det tidspunkt som fremgår av enkeltvedtaket om særskilt språkopplæring. En slik vurdering foretas på bakgrunn av kartleggingsverktøyet Språkkompetanse i grunnleggende norsk.

EKSEMPEL B:

Tilbud om innføringsklasser ved utvalgte skoler i kommunen

Hva innebærer et slikt tilbud?	Tilbud i innføringsklasse ved utvalgte skoler i kommunen innebærer at innføringstilbud er lagt til utvalgte skoler med ansvar for visse klassetrinn.
Hva kan være fordeler ved et slikt tilbud?	Et slikt tilbud kan ha følgende fordeler: • Flere innføringsklasser samlet ved én skole gir muligheter for nivådifferensiering ut i fra elevenes norskferdigheter, nivå og progresjon. • Innføringsklasser gir mulighet for kombinasjoner av opplæring i innføringstilbud og i ordinær klasse. • Innføringsklasser på ordinære skoler gir muligheter for samarbeid mellom lærere i innføringsklasser og lærere i ordinære klasser. • Flere innføringsklasser samlet ved én skole gir muligheter for å bygge opp og utvikle et fagmiljø med kompetanse på opplæring av nyankomne elever.
Hva fordrer et slikt tilbud?	Denne type innføringstilbud krever: • Relevant kompetanse ved alle skoler med innføringsklasser. • Lærerne i innføringsklassen må ha kompetanse i å tilrettelegge opplæringen for elever med ulike behov. • Utvikling av gode relasjoner mellom lærere og elever i innføringsklasser og ordinære klasser. • Tett samarbeid mellom lærere i ordinære klasser og lærere i innføringstilbud om koordinering og tilrettelegging av fag- og timeplaner, slik at tilbudene utfyller hverandre. • Velfungerende rutiner for samarbeid om elevenes overgang mellom skoler med innføringsklasser og nærskoler. • Organisert skoleskys for elever som har rett til skys.

Eksempel på kommune med innføringstilbud

Kommunen har rundt 19 000 innbyggere. Fem prosent av elevene i kommunen er minoritetsspråklige. Skoleeier har tidligere ment at det ikke har vært behov for et innføringstilbud, men har som følge av økt arbeidsinnvandring de siste årene, besluttet å etablere innføringsklasser ved én barneskole og én ungdomsskole i kommunen.

Innføringsklassen er et tilbud i en begrenset periode for nyankomne elever i kommunen. Tilbudet til den enkelte elev baserer seg på elevens enkeltvedtak om særskilt språkopplæring og innføringstilbud. Enkeltvedtaket fattes på bakgrunn av en kartlegging av elevens ferdigheter i norsk. Eventuelle avvik fra læreplanverket fastsettes i enkeltvedtaket, og da kun i den utstrekning det er nødvendig for å ivareta elevens behov. Avviket kan gjelde både fag- og timefordelingen og læreplaner i fag. Tilbudet til den enkelte elev i innføringsklassen vil derfor kunne variere.

I hovedsak fokuserer innholdet i innføringstilbudet på norskopplæring, men det hentes også innhold fra kompetansemålene i andre fag som er særlig relevant for en nyankommen elev. Hvis det er nødvendig for å ivareta den nyankomne elevens behov, tilbyr kommunen svømmeopplæring i kroppsøvingstimen. Avvikene fra kompetansemålene i kroppsøving må fremgå av elevens enkeltvedtak om innføringstilbud.

Noen elever får all opplæring i innføringsklassen i starten, mens andre har deler av sin opplæring i innføringsklassen og deler i ordinær klasse. Innføringstilbudet omfatter både særskilt språkopplæring, og eventuelle avvik den enkelte elev har fra fag- og timefordelingen.

Nyankomne elever innskrives ved sine nærskolene, som har ansvar for å informere elev og foreldre om mulighet for å gå i innføringstilbud og krav om samtykke. Nærskolen har fått delegert myndighet fra skoleeier til å kartlegge elevenes norskerferdigheter, og på den bakgrunn fatte enkeltvedtak om rett til særskilt språkopplæring og eventuelt tilby innføringstilbud.

Rutiner for enkeltvedtak om særskilt språkopplæring, inkludert innføringstilbud	Kartlegging av elevens norskerferdigheter gjennomføres ved nærskolen av kontaktlærer i samarbeid med lærer fra innføringsklasse på samme trinn. Denne kartleggingen ligger til grunn for vurderingen av hvorvidt eleven har rett til særskilt språkopplæring, og for vurderingen av om eleven skal tilbys innføringstilbud. Dette nedfelles i et enkeltvedtak om rett til særskilt språkopplæring. For i størst mulig grad å tilpasse opplæringen til elevens behov, kartlegges også elevens ferdigheter i andre fag. I samarbeid med eleven og de foresatte kartlegges elevens språkbiografi ved hjelp av kartleggingsmateriellet <i>Språkkompetanse i grunnleggende norsk</i> og elevens leseferdighet på morsmål ved hjelp av kartleggingsmateriellet Kartlegging av leseferdighet. Om nødvendig trekkes tospråklig lærer eller tolk inn i dette arbeidet. Resultatet av kartleggingene benyttes til å avgjøre i hvilken utstrekning det er nødvendig å gjøre avvik fra læreplanverket for å ivareta elevens behov. Skoleeier har utviklet et informasjonsskriv om rett til særskilt språkopplæring, tilbud om innføringsklasser, frivillighet og klagemulighet, som er oversatt til flere språk. Dette har nærskolen ansvar for å dele ut til nyankomne elever og deres foreldre.
Valg av læreplan	Skoleeier har ikke lagt føringer for hvorvidt den særskilte norskopplæringen skal følge læreplan i grunnleggende norsk eller ordinær læreplan i norsk med tilpasninger. Om den enkelte elev skal følge læreplan i grunnleggende norsk eller få opplæring etter læreplan i norsk med tilpasning, nedfelles i enkeltvedtaket som fattes av nærskolen.
Helhet og samarbeid	Skoleeier har iverksatt flere tiltak for å styrke helheten og samarbeidet rundt nyankomne elever i kommunen: • Skoleeier har etablert et nettverk for lærere som arbeider med minoritetsspråklige elever i kommunen. Nettverket møtes for utveksling av erfaringer og spredning av kompetanse. • Skoleeier har i samarbeid med nettverket utarbeidet rutiner for mottak av nyankomne elever i kommunen. • Skoleeier har etablert formelle rutiner for samarbeid mellom rektorer ved skoler med innføringsklasser og rektorer ved de øvrige skolene. • Skolene med innføringsklasser har særskilte rutiner for å etablere et nært samarbeid med nyankomne elevers foreldre, og bruker om nødvendig tolk.

Eksempel på innføringstilbud for en enkelt elev i kommunen

Kort om elevens enkeltvedtak og eventuelle avvik fra læreplanverket	Eleven er 13 år og kom til Norge for én måned siden. Eleven har fullført grunnskole i hjemlandet som tilsvarer 8. trinn i Norge, og har godt utviklet morsmål både skriftlig og muntlig. Morsmålet skrives ikke med det latinske alfabetet, men eleven har lært det latinske alfabetet i engelskopplæringen. Kartleggingsmateriellet <i>Språkkompetanse i grunnleggende norsk</i> har vist at eleven befinner seg på nivå 1 i læreplanen i grunnleggende norsk, altså nybegynnernivå. I engelsk har eleven gode ferdigheter. Kartlegging av elevens ferdigheter i andre fag gjennomføres ved hjelp av kartleggingsverktøy for nyankomne elever. Den viser at eleven ligger over gjennomsnittsnivået for elever på samme trinn i matematikk. Det er derfor viktig at eleven i første omgang lærer seg den norske fagterminologien i faget. På bakgrunn av kartleggingen av elevens norskferdigheter vurderes elevens behov for særskilt språkopplæring. Rektoren ved nærskolen fatter enkeltvedtaket. I vedtaket er det bestemt at eleven skal få en kombinasjon av opplæring i innføringsklasse og opplæring i ordinær klasse. Eleven skal være i innføringsklassen 15 timer i uken, herunder i de timene den ordinære klassen har norsk. Utover disse timene følger eleven opplæringen i sin ordinære klasse. Til sammen får eleven like mange timer som andre elever på hans trinn. I enkeltvedtaket for denne eleven er det fastsatt at opplæringen skal foregå etter ordinær opplæring i norsk. Læreren er bevisst på at eleven er nyankommen, og at opplæringen vil kreve store tilpasninger i begynnelsen. Eleven blir gjort kjent med nettressursen www.morsmaal.no, med undervisningsopplegg og fagstoff på hans morsmål, samt andre relevante nettressurser som Lexin, Bildetema og andre ordbøker.
	Enkeltvedtaket fattes for kun seks måneder av gangen, ettersom eleven har gode forutsetninger for en rask progresjon. Etter tre måneder kartlegges elevens norskferdigheter på nytt, og tilbudet vurderes med tanke på om eleven vil ha utbytte av å følge den ordinære klassen i flere timer.

Overgang til nærscole/annet opplæringstilbud	Eleven vil gradvis bli i stand til å følge ordinær opplæring, og vil dermed ha flere av timene i ordinær klasse og færre timer i innføringstilbudet. Eleven kan ha rett til særskilt språkopplæring også når han er tilbake på nærskolen og går i ordinær klasse.
Kort om elevens enkeltvedtak og avvik fra læreplanverket	Denne eleven ble ved inntak vurdert og kartlagt etter mange ulike verktøy før vedtak om rett til særskilt språkopplæring. Kartleggingen viste at eleven har god kompetanse i matematikk og andre fag, og det antas derfor at eleven også kan ha mulighet for rask progresjon i norsk. Enkeltvedtaket gjelder derfor for seks måneder i første omgang. Ved en eventuell tidlig overføring til ordinær undervisning er det viktig at eleven fortsatt får tilbud om særskilt språkopplæring, som krever et nytt enkeltvedtak.

EKSEMPEL C:

Tilbud om innføringsklasse ved nærskole

Hva innebærer et slikt tilbud?	Et slikt tilbud innebærer at nyankomne elever kan få opplæring i egne innføringsklasser ved nærskolen.
Hva kan være fordeler ved et slikt tilbud?	Et slikt tilbud kan ha følgende fordeler: • Innføringsklasse ved nærskole kan gi elevene god tilknytning til den skolen eleven skal gå ved også etter innføringstilbudet. • Innføringsklasse ved nærskolen gir mulighet for høy grad av fleksibilitet knyttet til overgang fra innføringsklasse til ordinær klasse. • Innføringsklasser gir mulighet for kombinasjoner av opplæring i innføringstilbud og i ordinær klasse. • Innføringsklasser gir muligheter for samarbeid mellom lærere i innføringsklasser og lærere i ordinære klasser. • Kompetanse som bygges opp i innføringsklassene kan spres til resten av skolens personale.
Hva krever et slikt tilbud?	Denne type innføringstilbud krever: • Relevant kompetanse ved alle skoler med innføringsklasser. • Velfungerende samarbeid mellom lærere i innføringsklasser og lærere i ordinære klasser, med fokus på elevenes overgang. • Tett samarbeid om koordinering/tilrettelegging av klassenes fag-/timeplaner slik at tilbudene utfyller hverandre, og ikke skaper 'hull' i elevens opplæringstilbud. • Utvikling av gode relasjoner mellom elever og lærere i innføringsklasser og ordinære klasser.

Eksempel på kommune med innføringstilbud

	Kommunen har rundt 80 000 innbyggere. Kommunen ligger på landsgjennomsnittet med hensyn til innvandrerandel av befolkningen, og det er omtrent 12 % minoritetsspråklige elever i kommunen. Den siste tiden har det flyttet stadig flere arbeidsinnvandrere til kommunen. I tillegg bosetter kommunen hvert år et antall flyktninger. Skoleeier har vedtatt at innføringstilbud skal gis i egne klasser ved nærskolene. Innføringsklassen er et tilbud i en begrenset periode for nyankomne elever ved skolen. Tilbudet til den enkelte elev baserer seg på elevens enkeltvedtak om særskilt språkopplæring og innføringstilbud. Eventuelle avvik fra fag- og timefordelingen fastsettes i enkeltvedtaket, og da kun i den utstrekning det er nødvendig for å ivareta elevens behov. Tilbudet til den enkelte elev i innføringsklassen vil derfor kunne variere. I hovedsak fokuserer innholdet i innføringstilbudet på norskopplæring, men det hentes også innhold fra kompetansemål i andre fag. Noen elever får all sin tid i innføringsklassen i starten, mens andre har deler av sin opplæring i innføringsklassen og deler i ordinær klasse.
Kommunens rutiner for enkeltvedtak om særskilt språkopplæring, inkludert innføringstilbud	Kommunen har delegert gjennomføringen av kartleggingen i norsk og myndigheten til å fatte enkeltvedtak til de enkelte skolene. Kartlegging av elevens ferdigheter i norsk gjennomføres av en lærer i innføringstilbudet, og kontaktlærer i den ordinære klassen deltar i vurderingen av resultatene. For i størst mulig grad å tilpasse opplæringen til elevens behov, kartlegges også elevens ferdigheter i andre fag. I samarbeid med eleven og de foresatte kartlegges elevens språkbiografi ved hjelp av kartleggingsmateriellet <i>Språkkompetanse i grunnleggende norsk</i> og elevens leseferdighet på morsmål ved hjelp av Kartleggingsmateriellet <i>Kartlegging av leseferdighet</i>. Resultatene av kartleggingen ligger til grunn for vurderingen av hvorvidt eleven har rett til særskilt språkopplæring, og vurderingen av om eleven skal tilbys innføringstilbud. Dette nedfelles i et enkeltvedtak om særskilt språkopplæring etter § 2-8. Tospråklig lærer eller tolk benyttes dersom det er nødvendig. Før enkeltvedtaket fattes, inviterer skolen eleven og de foresatte til et møte, hvor også kontaktlærer i ordinær klasse og lærer i innføringstilbudet deltar. Dersom skolen har tospråklig lærer er denne til stede i møtet. Tolk benyttes dersom det er nødvendig. Møtet benyttes til å etablere kontakt med elev og foreldre. Skolen gir informasjon om innføringstilbud, samt informerer eleven og de foresatte om kravet til samtykke.

Valg av læreplan	Skoleeier beslutter hvilken læreplan eleven skal følge i særskilt norskopplæring, og hvilken læreplan som velges går fram av enkeltvedtaket til eleven.
Helhet og samarbeid	Skoleeier har satt i verk flere tiltak for å styrke helheten og samarbeidet rundt nyankomne elever i kommunen: • Skoleeier har etablert et nettverk for lærere som arbeider med minoritetsspråklige elever i kommunen. Nettverket møtes for utveksling av erfaringer og overføring av kompetanse. • Skoleeier har i samarbeid med nettverket utarbeidet rutiner for mottak av nyankomne elever i kommunen. • Det er satt av særskilt tid til samarbeid mellom lærere i innføringsklassene og lærere i ordinære klasser. • Skolene med innføringsklasser har særskilte rutiner for å etablere et nært samarbeid med foreldre, og bruker tolk i samarbeidet med de foresatte til nyankomne elever.

Eksempel på innføringstilbud for en enkelt elev i kommunen

Kort om elevens enkeltvedtak og eventuelle avvik fra læreplanverket	Eleven er ti år gammel. Hun kom til Norge for to måneder siden, sammen med sin mor som har giftet seg med en nordmann. Eleven behersker ikke det latinske alfabetet, men har gått på skole i hjemlandet og kan lese og skrive på sitt morsmål. Eleven har ikke hatt opplæring i engelsk. Kartleggingen viser at eleven ikke har noen norskferdigheter, utover å kunne si et par ord. Det foretas også en kartlegging der lærer undersøker elevens morsmålsferdigheter og ferdigheter i andre fag enn norsk. Kartleggingen viser at eleven har aldersadekvat ferdigheter i sitt morsmål, og ferdigheter på nivå med det som forventes på alderstrinnet i andre fag enn norsk. I etterkant av en samtale med mor, hvor også tospråklig lærer er til stede, innhentes det samtykke til at eleven kan gå i innføringstilbud. Det fattes et enkeltvedtak om innføringstilbud og rett til språkopplæring for eleven. Innføringsklassen består av færre elever enn de ordinære klassene, og i dette tilfellet går eleven sammen med ti til tolv elever i alderen ti til tretten år. Eleven skal ikke ha avvik fra den ordinære fag- og timefordelingen, men avvik fra kompetansemålene i alle fag. I opplæringen skal det fokuseres på norskopplæring, og benyttes tospråklig fagopplæring. Eleven får opplæring i fag av tospråklig lærer 12 timer pr. uke. Den tospråklige lærerressursen brukes fleksibelt ut fra elevens progresjon og behov i ulike fag. Avvikene fra kompetansemålene fremgår av elevens enkeltvedtak.

	I enkeltvedtaket er det fastsatt at eleven skal følge læreplan i grunnleggende norsk, fordi hun har svært lite norskerferdigheter. Læreplanen skal ses i nær sammenheng med læreplanene i de andre fagene.
Elevens opplæring i innføringsklassen	Opplæringen i innføringsklassen tar utgangspunkt i ulike temaer fra kompetansemål på ulike nivåer. Eleven trenger å arbeide med de helt grunnleggende lytte- og taleferdighetene for å tilegne seg det nye språket. Det handler både om å gjenkjenne språkllyder og intonasjonsmønstre, og å kunne bruke dette på en måte som gjør at en blir forstått. Muntlige aktiviteter, både reseptive og produktive, er viktige i opplæringen i innføringsklassen. Det legges vekt på lyd, stavelser, orddannelse, trykk og rytme. Både norsklæreren og den tospråklige læreren arbeider kontrastivt, det vil si at de sammenligner elevens morsmål og norsk. Dette skaper bevissthet om hva som skiller de to språkene fra hverandre, og som derfor kan skape særlige vanskeligheter for eleven. En kontrastiv tilnærming bidrar til at eleven blir bevisst sin egen språklæring. Opplæringen i innføringstilbudet fokuserer på at eleven skal lære norsk, herunder det latinske alfabetet, koble lyd og bokstav, og kunne forme bokstaver og ord. Gjennom arbeid med muntlige aktiviteter vil eleven få et godt grunnlag for å lære seg å lese og skrive på norsk. Den første tiden får eleven alle timene i innføringsklassen, og læreren gjennomfører kontinuerlig underveisvurdering og kartlegging. Eleven begynner å følge den ordinære klassen i praktiske og estetiske fag så snart kartleggingen viser at det best ivaretar elevens behov, og det fattes da nytt enkeltvedtak. Vurderingen foregår underveis ved bruk av kartleggingsverktøyet Språkkompetanse i grunnleggende norsk. Eleven vurderer også seg selv i takt med sin progresjon på de ulike hovedområdene i læreplanen og ferdighetene i kartleggingsverktøyet.
Overgang til annet opplæringstilbud	I den perioden eleven går i innføringsklassen, har hun også tilhørighet i en ordinær klasse på skolen. Eleven går i innføringsklassen så lenge det er til det beste for eleven, men i maksimalt to år. Etter hvert som eleven tilegner seg norskerferdigheter, vil eleven i stadig større grad delta i opplæringen i den ordinære klassen på sitt årstrinn. Når tilbudet til den enkelte elev ønskes endret, må det fattes nytt enkeltvedtak som er i samsvar med det tilbudet man ønsker å gi eleven. Kontaktlærer i den ordinære klassen legger forholdene til rette for at eleven inkluderes i klassefellesskapet på en god måte. Overgangen fra innføringsklassen til ordinær klasse vil skje gradvis, og i nært samarbeid med eleven selv, foresatte og lærerne. Eleven kan ha rett til å motta særskilt språkopplæring også etter overgang til ordinær klasse.

EKSEMPEL D:

Tilbud ved innføringsskole med alfabetiseringsgruppe

Hva innebærer et slikt tilbud?	
Hva innebærer et slikt tilbud?	Et tilbud for nyankomne elever ved en innføringsskole innebærer at kommunens innføringstilbud er samlet ved én eller flere skoler som ikke tilbyr opplæring til andre enn nyankomne elever. Nyankomne elever på alle trinn i grunnskolen som takker ja til å gå i et innføringstilbud, går ved innføringsskolen. Innføringsskolen kan opprette en alfabetiseringsgruppe. Alfabetiseringsgruppen består av analfabeter som får sin første lese- og skriveopplæring.
Hva kan være fordeler ved et slikt tilbud?	Tilbud ved innføringsskole med alfabetiseringsgruppe kan ha følgende fordeler: • Flere nyankomne elever samlet på én skole kan gi muligheter for å differensiere opplæringen på bakgrunn av norskferdigheter, nivå og på tvers av trinn. • Mulighet til å bygge og utvikle et kompetansemiljø blant personalet ved skolen, og kompetansen som finnes ved innføringsskolen kan komme andre skoler til gode. • Fungerer som en trygg ramme for forberedelser til elevenes ordinære opplæring ved nærskolen.
Hva krever et slikt tilbud?	Denne type innføringstilbud krever: • God og kvalifisert kompetanse ved innføringsskolen • Nært og godt samarbeid mellom nærskole og innføringsskole, med fokus på elevenes overgang • Gode relasjoner mellom innføringsskolen og klassen eleven skal begynne i ved nærskolen
Eksempel på kommune med innføringstilbud ved innføringsskole:	
	Kommunen har rundt 100 000 innbyggere. De siste årene har antallet nyankomne minoritetsspråklige elever økt. Det har i flere år vært et asylmottak i kommunen. Etter hvert har kommunen også fått mange arbeidsinnvandrere med ulik språklig bakgrunn. I dag utgjør de minoritetsspråklige elevene 15 % av elevmassen i kommunen.

	For noen år siden vedtok skoleeier ved kommunestyret å etablere en innføringsskole for nyankomne elever. Innføringsskolen er en kombinert barne- og ungdomsskole i kommunen, og gir innføringstilbud til nyankomne elever i hele grunnskoleløpet. Innføringsskolen har til enhver tid rundt 50 elever fordelt på alle trinn. Tilbudet til den enkelte elev baserer seg på enkeltvedtaket, og vil dermed variere ut i fra elevens behov. Tilbudet konsentreres om opplæring i norsk, men kompetansemål og innhold i opplæringen hentes fra ulike fag og trinn ut i fra elevens nivå. Avvik fra fag- og timefordelingen og læreplaner i fag fremgår av enkeltvedtaket til den enkelte elev. Analfabeter får skrive- og leseopplæring i en egen gruppe ved skolen, og denne gruppen er organisert på tvers av trinn. På innføringsskolen kan nyankomne elever gå i maksimalt to år. Nyankomne elever innskrives ved sine nærskoler. Denne ordningen er valgt fordi skoleeier ønsker kunnskap og engasjement for elevgruppen blant alle rektorer i kommunen. Nærskolen har fått delegert myndighet til å kartlegge elevenes norskerferdigheter, og rektor har fått delegert myndighet til å fatte enkeltvedtak om rett til særskilt språkopplæring og eventuelt innføringstilbud.
Rutiner for enkeltvedtak om rett til særskilt språkopplæring inkludert innføringstilbud i kommunen	Kartlegging av elevens norskerferdigheter gjennomføres av kontaktlærer ved nærskolen i samarbeid med en norsklærer ved innføringsskolen. På denne måten er prosessen med på å tilrettelegge for at opplæringen er forankret ved både nærskolen og innføringsskolen. Også elevens ferdigheter i andre fag kartlegges, og dette gjøres av tospråklig lærer eller lærer i samarbeid med tolk. På bakgrunn av kartleggingen av elevens norskerferdigheter, vurderes det om eleven har rett til særskilt språkopplæring og om eleven skal tilbys innføringstilbud. Vurderingen av hvorvidt det bør gjøres avvik fra læreplanverket, bygger på resultatene av kartleggingen i norsk og andre fag. Dette nedfelles i et enkeltvedtak om særskilt språkopplæring og innføringstilbud. Innføringsskolen inviterer elever og foreldre til en samtale, hvor rektor er til stede sammen med aktuelle lærere, og tolk ved behov. Samtalen benyttes til å etablere kontakt med elev og foreldre. Skolen gir informasjon om innføringstilbud, og mulighet for å takke ja eller nei til dette. Det skrives et referat fra samtalen, som legges ved enkeltvedtaket som dokumentasjon.

Valg av læreplan	Skoleeier har besluttet at læreplan i grunnleggende norsk som hovedregel skal benyttes i norskopplæringen i innføringstilbud. Begrunnelsen for det er at denne læreplanen er utarbeidet for elever som skal lære norsk som et andrespråk. Hvilken læreplan den særskilte norskopplæringen skal følge, skal nedfelles og begrunnes i elevens enkeltvedtak.
Helhet og samarbeid om nyankomne elever i kommunen	Skoleeier har iverksatt flere tiltak for å styrke helheten og samarbeidet rundt nyankomne elever i kommunen: • Det er etablert et nettverk for lærere som gir særskilt språk-opplæring. Nettverket ledes av innføringsskolen, og skal bidra til heving og spredning av kompetanse mellom skolene i kommunen. • Rektor ved innføringsskolen er delegert ansvaret for å ansette tospråklige lærere, og administrere disse ut fra behovet ved de enkelte skolene i forbindelse med særskilt språkopplæring. • Som et tiltak for god overgang mellom innføringsskolen og nærskolen, får eleven deler av sin opplæring på nærskolen når tidspunkt for overføring nærmer seg. Eleven følger da ordinær opplæring på nærskolen i de fagene der det er til elevens beste. Kommunen har etablert rutiner for samarbeid mellom aktører som tilrettelegger for gode oppvekstsvilkår for nyankomne. Samarbeidet involverer blant annet grunnskolene, helsesektoren, PPT, asylmottaket og voksenopplæringen (der flere av elevenes foreldre får norskopplæring).
Eksempel på alfabetiseringsgruppe ved innføringsskole	Analfabeter kan få skrive- og leseopplæring i en egen gruppe ved innføringstilbudet, noe som er tilfellet i dette eksempelet. Elevene i alfabetiseringsgruppen og elevene i andre innføringsgrupper på samme trinn har flere felles møtepunkter for å samhandle og bli kjent. Alfabetiseringsgruppen er organisert på tvers av trinn, og består av elever med svært ulik språklig og sosial bakgrunn. Elevene begynner i alfabetiseringsgruppen på ulike tidspunkt, og vil ikke ha kommet like langt i prosessen med å knekke lesekode. Dette stiller store krav til lærerne og deres kompetanse, slik at de kan tilpasse opplæringen til den enkelte elev. Det ville være en fordel for elevene å få den grunnleggende lese- og skriveopplæringen på morsmålet. Opplæringen i alfabetiseringsgruppen legger stor vekt på å utvikle muntlige ferdigheter i norsk. Innholdet i opplæringen hentes fra ulike fag, og vektingen av de ulike fagkomponentene i opplæringen varierer fra uke til uke. Elevens behov er det organiserende elementet i tilbudet. Dette krever stor fleksibilitet i håndtering av de ulike fagene. Avvik fra fag- og timefordelingen og læreplanene for fag kan variere fra elev til elev. Avvikene fastsettes i den enkelte elevs enkeltvedtak. Timeomfanget vil likevel totalt sett være det samme i innføringstilbudet som i ordinær opplæring, med mindre det gis morsmålsopplæring i tillegg.

Eksempel på innføringstilbud for en enkelt elev i alfabetiseringsgruppe ved innføringsskole

Kort om elevens enkeltvedtak og eventuelle avvik fra læreplanverket	Eleven er 14 år, enslig asylsøker og har oppholdt seg i Norge i tre måneder. Eleven har ikke gått på skole i hjemlandet, og kan ikke lese og skrive på sitt morsmål. Elevens norskerferdigheter er kartlagt, og resultatene viser at eleven har behov for særskilt språkopplæring. På bakgrunn av dette er det for eleven fattet enkeltvedtak om særskilt språkopplæring. Vergen har takket ja til at eleven skal gå i alfabetiseringsgruppe i innføringstilbud. Avvik fra fag- og timefordelingen er vedtatt for å gi plass til grunnleggende lese- og skriveopplæring. Eleven får like mange timer pr. uke som andre elever på samme klassetrinn. Kartleggingen av elevens ferdigheter i fag viste behov for avvik fra læreplanene i fag for en periode i alfabetiseringsgruppen. Ny kartlegging og vurdering gjennomføres etter seks måneder for å følge elevens utvikling nøye. Dersom kartleggingen viser grunn til bekymring for at eleven ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringen, kontakter skolen PPT for en sakkyndig vurdering av hvorvidt eleven kan ha behov for spesialundervisning. Opplæringen i alfabetiseringsgruppen legger vekt på lese- og skriveopplæring, med utgangspunkt i tverrfaglige temaer. Ettersom det ikke har lyktes skolen å ansette en tospråklig lærer med den aktuelle elevens morsmål, foregår den første lese- og skriveopplæringen på norsk. Noen av de andre elevene får den første leseopplæringen på sitt morsmål, og dette fremgår av elevenes vedtak. Morsmålsopplæring gis i tillegg til det ordinære timetallet.
Overgang til nærskole/annet opplæringstilbud	Når eleven starter ved innføringsskolen, legger lærerne en foreløpig plan for elevens overganger til videre opplæring: • Ved overføring fra alfabetiseringsgruppe til annen innføringsgruppe har elevene flere felles møtepunkter for å samhandle og bli kjent. • Skolen gjennomfører kartlegginger hvert halvår som bakgrunn for vurdering av om innføringstilbud er det beste for eleven. • Skolen fatter nytt enkeltvedtak ved behov for endringer. • I utgangspunktet skal eleven plasseres på det trinnet alderen tilsier ved overgang til nærskolen. Imidlertid kan skoleeier, med samtykke fra vergen, og dersom det for den enkelte elev virker formålstjenlig, la eleven få et ekstra år i grunnskolen. Dette kan gjøres ved å innplassere eleven ett trinn lavere enn alderen tilsier, eller ved å la eleven gå et trinn om igjen. • Både på ungdomstrinnet og senere i videregående opplæring vil eleven trolig trenge særskilt språkopplæring.

EKSEMPEL E:

Innføringstilbud Vg1 over to år

Hva innebærer et slikt tilbud?	Innføringstilbud er ikke i seg selv et søkbart utdanningsprogram. Nyankomne elever som har rett til videregående opplæring søker på og tas inn på et ordinært utdanningsprogram, og kan ved skolestart tilbys innføringstilbud. Eleven har ikke automatisk rett til ekstra opplæringsår, men ved behov og etter sakkyndig vurdering kan eleven få innvilget inntil to år utvidet opplæringstid. Eleven har i den utvidete opplæringstiden rett til opplæring på heltid og kan for eksempel ta Vg1 over to år, med noe av denne tiden i innføringstilbud. Nyankomne elever som er tatt inn i videregående opplæring, og som får opplæring i innføringstilbud, bruker av sin rett til videregående opplæring.
Hva kan være fordeler ved et slikt tilbud?	• Denne type tilbud kan ha følgende fordeler: • Eleven har som andre elever rettigheter etter opplæringsloven, herunder særskilt språkopplæring, eventuelt spesialundervisning og skoleskyss. • Opplæringen skal skje innenfor regelverket, herunder Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06). • Eleven kan i tillegg til særskilt språkopplæring få opplæring i programfag og fellesfag. • Gjennom eventuell deltakelse i ordinær opplæring i enkelte program- og fellesfag får eleven mulighet til å bli en del av et ordinært skole- og klassefellesskap. • Eleven kan for eksempel få sluttvurdering i enkelte fag etter første år på Vg1, og kan dermed konsentrere seg om færre fag det andre året på Vg1.
Hva krever et slikt tilbud?	Et slikt tilbud krever at: • Skolen gir god informasjon og oppfølging, slik at elevene blir motivert til å bruke inntil to år mer på videregående opplæring, og at deler av denne utvidede tiden gis som opplæringen i et innføringstilbud. • Elevene er kjent med konsekvensene av å ta imot innføringstilbud (herunder inntil to års utvidet opplæring): – Eleven vil ofte bruke lenger tid enn tre år på å fullføre videregående opplæring – Eleven vil alle årene kunne få sluttvurdering i enkelte eller alle fag, og kan dermed hvert år fullføre deler av opplæringen.

	• Det er tett samarbeid mellom innføringstilbud og ordinær opplæring for å sikre at opplæringen i innføringstilbudet støtter opp om opplæringen i program- og fellesfag. • Det er tett samarbeid mellom skole og PPT, slik at sakkyndig vurdering av elevens behov for utvidet opplæringstid kan skje raskt. Etter den sakkyndige vurderingen fattes det eventuelt et nytt enkeltvedtak der følgene av utvidet opplæringsopplæringstid tas med i betraktningen.
Beskrivelse av fylkeskommunen:	Denne fylkeskommunen har 13 videregående skoler. Andelen minoritetsspråklige elever ved disse skolene varierer, men ligger i snitt på rundt 12 %. De fleste elevene med minoritetsbakgrunn har lang botid i Norge, men de siste årene har arbeidsinnvandringen og antall familiegjenforeninger økt betraktelig. Skoleeier har besluttet å opprette innføringstilbud ved fem av de videregående skolene. To av tilbudene er for elever som er tatt inn til studieforberevende utdanningsprogram, to av tilbudene er for elever som er tatt inn til yrkesfaglige utdanningsprogram, og ett tilbud er et innføringstilbud for elever fra både studieforberevende og yrkesfaglige utdanningsprogram. Innholdet i opplæringen i innføringstilbud har hovedfokus på norsk-opplæring, men er også knyttet opp mot de aktuelle utdanningsprogrammene. Elevene får kunnskap og veiledning om utdanning og yrkesliv, fordi mange elever med kort botid i Norge vet lite om strukturen og mulighetene i det norske utdanningssystemet. Dette skal bidra til å styrke elevenes forutsetninger for å gjøre gode utdanningsvalg. Eventuelle avvik fra fag- og timefordelingen skal være basert på den enkelte elevs behov, og må være nedfelt i enkeltvedtaket. For å styrke arbeidet med nyankomne elever har hver av skolene avsatt en heltidsstilling med spesielt ansvar for de nyankomne elevene. Stillingen består av 20 % rådgiverressurs og 80 % lærer i innføringstilbud. Skoleeier har ansatt tre tospråklige lærere i arabisk, somali og polsk, fordi dette er de tre største språkgruppene som er representert blant elevene. Disse tospråklige lærerne ruller mellom de fem skolene etter behov, og underviser i tospråklig fagopplæring⁹.
Målgruppe for innføringstilbudet	Målgruppen for innføringstilbudet er nyankomne elever med mangelfulle norskferdigheter, som er tatt inn i videregående opplæring på bakgrunn av ungdomsrett. Målgruppen omfatter også voksne med mangelfulle norskferdigheter, som er tatt inn til ordinær videregående opplæring.

⁹ Opplæring i fag på morsmålet og norsk

Rutiner for enkeltvedtak om særskilt språkopplæring, inkludert innføringstilbud	Nyankomne elever med ungdomsrett til videregående opplæring, tas inn til videregående opplæring i henhold til kapittel 6 i forskrift til opplæringsloven. Når en nyankommen elev tas inn i videregående opplæring, inviteres eleven og eventuelt de foresatte til en samtale med rådgiver for innføringstilbudet. Til stede er også tospråklig lærer eller tolk, dersom det er nødvendig. I samtalen får eleven og de foresatte mulighet til å uttrykke sine forventinger til skolen. Rådgiver skisserer mulige opplæringsløp for eleven, og gir informasjon om fordeler og ulemper ved de ulike løpene. Hensikten med dette er på den ene siden å skape felles forståelse og motivasjon, og på den andre siden å gi mulighet til å ta kunnskapsbaserte valg vedrørende særskilt språkopplæring og innføringstilbud. I samtalen får de foresatte og eleven informasjon om at eleven ikke automatisk har rett til ett eller to ekstra opplæringsår, men at eleven ved behov kan få innvilget inntil to år utvidet opplæringstid. Dersom eleven får enkeltvedtak om utvidet opplæringstid, har eleven rett til opplæring på heltid og kan for eksempel ta Vg1 over to år, med hele eller deler av denne tiden i innføringstilbud. Eleven kan ikke gå i innføringstilbud lenger enn totalt to år i grunnskolen og i videregående opplæring til sammen. Skolen har fått delegert myndighet fra fylkeskommunen til å kartlegge elevenes norskferdigheter, til å fatte vedtak om særskilt språkopplæring og innføringstilbud, og til å fatte vedtak om utvidet opplæringstid. Etter samtalen gjennomfører skolen en kartlegging av elevens norskferdigheter. Kartleggingen ligger til grunn for enkeltvedtak om rett til særskilt språkopplæring og eventuelt tilbud om innføringstilbud. Det gjennomføres også en kartlegging av elevens ferdigheter i andre fag, og resultatet av kartleggingen inngår i skolens begrunnelse av enkeltvedtaket. Hvis eleven har behov for ekstra opplæringstid, så kan skolen fatte et vedtak om ekstra tid i videregående opplæring, for eksempel i form av Vg1 over to år. Skolen fatte i så fall et nytt enkeltvedtak om rett til særskilt språkopplæring og innføringstilbud, der man tar hensyn til at eleven skal ta Vg1 over to år. Vedtak om rett til utvidet tid og enkeltvedtak om rett til særskilt språkopplæring med innføringstilbud kan nedfelles i samme brev, selv om det er to ulike vedtak.

	Dersom eleven skal ta Vg1 over to år, legger skolen en plan for elevens to år i Vg1. Hensikten med dette er at eleven kan få sluttvurdering i enkelte fag det første året, og dermed gjøre seg ferdig med disse fagene. Hvilke fag eleven skal ha sluttvurdering i etter det første året, kan avgjøres relativt sent i opplæringsåret ut i fra elevens progresjon. De fagene eleven får sluttvurdering/standpunktkarakter i, kan eleven ikke ha opplæring i det neste året. Hvis eleven ikke går i innførings-tilbud i år to på Vg1, har eleven ordinær fag- og timefordeling med fritak i de fagene som ble avsluttet det første året. I enkeltvedtaket nedfelles det hvorvidt eleven skal følge læreplanen i grunnleggende norsk eller læreplan i norsk for elever med kort botid eller læreplan i norsk med tilpasninger, og om eventuelle avvik er gjort i fag- og timefordelingen eller læreplanverket for øvrig for den enkelte eleven. Skoleeier har tilbud om gratis svømmekurs til nyankomne elever som ikke har tilstrekkelige svømmeferdigheter. Dersom eleven er i denne målgruppen, får eleven mulighet til å delta i kjønnsdelt svømmetilbud hver torsdag ettermiddag etter skolen. Skoleeier dekker utgifter til svømmekurset, herunder skyss til og fra tilbudet.
Valg av læreplan	Skoleeier har besluttet at elever i innføringstilbud skal få norsk-opplæring etter læreplanen i grunnleggende norsk. Så snart eleven har tilstrekkelige ferdigheter i norsk, skal eleven følge ordinær læreplan i norsk. For at elevene skal være forberedt på overgangen til ordinær læreplan i norsk, gjennomgår man enkelte av kompetansemålene i ordinær læreplan i norsk i forkant.
Helhet og samarbeid	For å styrke fagmiljøet og kompetansen rundt opplæringen av nyankomne elever, drifter skoleeier et nettverk for de tospråklige lærerne og rådgiverne ved skolene med innføringstilbud. Skoleeier deltar selv i dette nettverket, noe som bidrar til styrket kompetanse og dialog på tvers av nivåene og skolene i fylkeskommunen. Nettverket møtes fire ganger i året, i tillegg til å ha kontakt og samarbeid ved behov. Ett av de fire møtene avholdes fast sent på våren, og da deltar også rådgiverne på aktuelle ungdomsskoler i fylket. Hensikten med dette er å skape godt samarbeid om overgang til videregående opplæring, i tillegg til gjensidig kunnskapsutveksling

Eksempel på særskilt språkopplæring i ordinær klasse med innføringstilbud

Kort om elevens enkeltvedtak og avvik fra læreplanverket

Eleven kom til Norge i november i 10. klasse. Da eleven kom til Norge, takket hun og de foresatte ja til tilbudet om at hun kunne få opplæring i innføringsklasse. Eleven hadde begynt på siste år i grunnskolen i hjemlandet da hun flyttet til Norge.

Kartleggingen ved oppstart i videregående opplæring viser at eleven kan delta i hverdagslige samtaler, men at hun ikke har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å kunne følge den ordinære opplæringen i helse- og oppvekstfag hvor hun er tatt inn. Elevens ferdigheter i matematikk er godt over nivået som forventes på trinnet i Norge. Hun har svake engelskferdigheter, og begrenset kunnskap om norsk historie og samfunnsliv. Eleven ønsker å gå i et innføringstilbud i videregående opplæring, og gir sitt samtykke til det.

Eleven blir innvilget særskilt språkopplæring og 18 timer i uken i innføringsklasse. I tillegg er det fastsatt i enkeltvedtaket at eleven skal ha avvik fra læreplanverket i samtlige fag med unntak av kroppsøving, matematikk og naturfag. I 16 av timene i innføringstilbudet får eleven særskilt norskopplæring, hvorav åtte av timene er knyttet til arbeid med ord, begreper og uttrykksmåter som er relevante for Helse- og oppvekstfag. Kompetansemål fra programfagene på Vg1 Helse- og oppvekstfag knyttes til språk- og begrepslæring for å lette overgangen til ordinær opplæring. De to resterende timene i innførings tilbudet er knyttet til kompetansemål i andre fag på lavere trinn.

Eleven følger ordinær opplæring i kroppsøving begge årene. I matematikk og naturfag får eleven tospråklig fagopplæring i fire timer per uke, og følger for øvrig ordinær opplæring i matematikk og naturfag. I engelsk følger eleven ordinær timefordeling begge årene, men har avvik fra kompetansemålene i faget det første året. Målet er at eleven skal få sluttvurdering og bestå engelsk etter to år på Vg1. Alle avvikene fra læreplanverket og fag- og timefordelingen fremgår av elevens enkeltvedtak om særskilt språkopplæring og innføringstilbud.

Det andre året i videregående opplæring vil eleven følge den ordinære opplæringen i norsk på Vg1, hvis kartleggingen viser at det er det beste for eleven. Det fattes nytt enkeltvedtak om hvorvidt eleven har rett til særskilt norskopplæring, og eventuelt innføringstilbud frem til november, når eleven har gått totalt to år i innføringstilbud. Timene som benyttes til særskilt norskopplæring er timer hvor de andre elevene har opplæring i matematikk og naturfag som eleven fikk sluttvurdering i etter det første året.

Vurdering og overgang til ordinær opplæring	Det andre året i videregående opplæring blir eleven kartlagt igjen, og det fattes nytt enkeltvedtak om rett til særskilt språkopplæring og eventuelt innføringstilbud til november. Eleven vil i løpet av det andre året kunne få opplæring og sluttvurdering i de resterende fagene på Vg1.

Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no